

ARGO

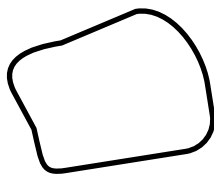
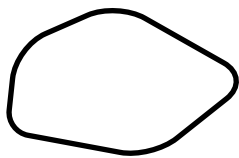
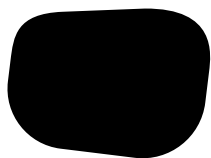
NA DIVOKÉM VENKOVĚ

EVA GRESTENBERGEROVÁ

argo

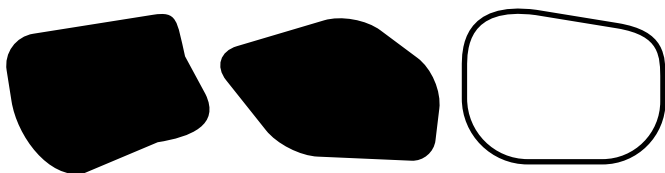
Eva Grestenbergerová

NA DIVOKÉM
VENKOVĚ

Eva Grestenbergerová

Na divokém venkově

argo

Upozornění:

Veškeré postavy, místa a události jsou smyšlené. Jakákoli podobnost je čistě náhodná. To, že jste se v něčem poznali, jednak svědčí o vaší paranoie, jednak o vás nevypovídá nic dobrého.

Edition © Argo, 2022

Copyright © Eva Grestenbergerová, 2022

Cover art © Helena Neubertová, 2022

ISBN 978-80-257-3911-2 (váz.)

ISBN 978-80-257-3966-2 (e-kniha)

Jmenuji se Malvína Velehorská. Je mi 27 let. Mám dva magisterské tituly, bezvýznamnou epizodu duševní únavy, rozpracovanou disertační práci a neschopenku od psychiatra. Teoreticky stále studuji na univerzitě v Oxfordu sociální psychologii. Ještě o něco víc teoreticky reprezentuji univerzitu v akrobacii na tyči. Prakticky jsem nucena se navrátit do své rodné země, kde pravda vítězí, a píšu si do tlustého zápisníku – samé nesmysly. Nicméně to dělat musím, protože údajně jde o vysoce sofistikovanou součást terapie. Údajně každý soudný člověk (do kteréžto skupiny se podle propouštěcí zprávy Psychiatric clinic of Oxford prý zahrnout nemohu) by mě shledal nebezpečnou sobě i ostatním. Osobně bych to tak černě neviděla, děkan byl ovšem jiného názoru. Stejně je to nespravedlivé. Trochu vám ujedou nervy – hodíte po svém školiteli čajovou konvici nebo v pátém patře vyhrožujete skokem z okna – a hned jste nervově labilní a potřebujete odpočinek v bezpečí rodiny. Nakonec jsem volila mezi dvěma alternativami – návratem domů na divoký venkov a pobytem v psychiatrickém sanatoriu. Neviděla jsem v tom nějaký zásadní rozdíl, a tak jsem tady...

Určitým způsobem se vracím ke svým rodným kořenům. Narodila jsem se v Ostravě – podivně roztahaném městě, jehož obyvatelé by se klidně vešli na čtvrtinu skutečné rozlohy. Místní domorodci se vyznačují rychlou krátkou mluvou, slovní vatou v podobě neadresných vulgarismů a vysokou odolností proti víceméně toxickému vzduchu. Cizinci sem přijíždějí děsí se dopravní zácpy, propadu poddolovaných silnic a poličního přepadení.

Prvních dvacet let svého života jsem ale prožila o čtyřicet kilometrů dál. Obyvatelé okolních oblastí tomu říkají buď daleký sever, nebo divoký východ. Tyto osoby evidentně nechápou princip označení světových stran. Ono tajemné místo se nachází v údolí, kryto nepříliš vysokými kopečky ze všech stran. Zdejší geografické podmínky skvěle vyhovují cyklickým povodním, díky nimž se oblast mění v bažinu či mělké jezero – podle aktuálního množství přítomné vody. Kde se bere (uvážíme-li, že se zde nachází pouze několik zanedbatelných vodních toků o nepřesvědčivé šířce koryta okolo třiceti centimetrů, které navíc pravidelně vysychají), si dodnes nejsou jistí ani protřelí hydrologové. Možná se zdejší krajině stýská po starých dobrých časech, kdy byla mořským dnem.

Za normálních okolností zde panuje vysoce proměnlivé mikroklima. V zimě teploty dokážou klesnout k pětadvaceti stupňům pod nulou doprovázeným dvoumetrovou vrstvou sněhu, v kteréžto situaci život ustává a organismy se mění na jakési formy klidových spor. V létě teploty vyšplhají o čtyřicet až padesát stupňů Celsia výše, což mění místní faunu v malátné zombie a flóru v pouštní, téměř neexistující vegetaci. Počasí je zde velice nepředvídatelné. Většinou je polojasno

s občasnými bouřkami, mírným krupobitím nebo průtrží mračen, sem tam se objeví drobná vichřice nebo sněhová vánice, není však vyloučeno horko k padnutí doprovázené požáry, povodněmi nebo zcela neprůchodnou mlhou. Tornáda a projevy vulkanické aktivity zde zaznamenány nebyly – aspoň dosud, zatímco vlna tsunami je vyloučena prostou absencí moře.

Samozřejmě ale nejde o stanoviště samotné jako spíš o složitý ekosystém, který jej obývá. Společenstvo zde zahrnuje širokou paletu flóry – od padajících velkých stromů přes invazní křídlatku až po lány kopřiv. Faunu reprezentují velké a nebezpečné šelmy (lasička, liška, spousta psů a ještě víc koček), elegantní srnky se sebevražednými úmysly, důstojní jeleni s vlastnickými nároky na celé území, rozsáhlé kolonie prasat, složitě migrující žaby s děsivým pohledem i překvapivě obrovští pavouci.

Populace homo sapiens zde čítá okolo pěti set jedinců. Nejstarší samici táhne na devadesát let, té nejmladší je sotva měsíc. Podnebí se zdá pro tyto živočichy příznivé. Nejen, že tady přežívají celá desetiletí, také se poměrně úspěšně množí. Vzhledem ke komplikovaným pokrevním vztahům to patrně není žádný zvláštní důvod k radosti, nicméně efekt příbuzenského křížení se zatím neprojevuje příliš výrazně. Vzhledem k jisté částečné izolaci od okolních civilizací a zakonzervovaným archaickým kulturním vlivům vykazují vysoce zajímavé vzorce chování a zcela ojedinělý životní styl...

Právě čekám na odvoz v polských Katowicích. Nutno připustit, že nad variantou návratu zpátky do Česka jsem zrovna

bujaře nejásala. Nebyla jsem tu pět let a doufala jsem, že to tak minimálně ještě jedno desetiletí vydrží. Představa delšího pobytu mi pak byla příjemná zhruba jako koupel v rozteklém asfaltu.

„Teda, Malvíno. Bez toho knírku jsem tě vůbec nepoznal!“ ozval se za mnou dost nečekaně známý mužský hlas, až jsem nadskočila a popadlo mě téměř nezvladatelné nutkání vlézt zpátky do letadla směr Londýn. Nebo klidně jakýkoli jiný směr – Antarktida musí být v tuhle dobu docela příjemná. Mužský hlas právě komusi sděloval své další nevyžádané postřehy k mému vzhledu. Zaklapla jsem zápisník.

Marcela jsem neviděla pět let. Uvažovala jsem, jaká by byla optimální frekvence našich setkání, a popravdě nevím. Ten správný čas ale ještě rozhodně nenadešel. Marcel je vysoký štíhlý chlap, kterému táhne na třicet, a jediný syn „strýce“ Lubora – muže, kterého si vzala moje teta – patrně kvůli krizi středního věku. Takže pokrevně vzato Marcel ani můj příbuzný není – jen se v naší rodině uchytil podobně jako jmelí na stromě. Já tvrdím, že Marcel je mimořádně nepovedená karikatura arogantního sebevědomí strýce Lubora, erotomaničké extraverze své pofidérní matky, která už je třetím rokem nezvěstná, a navíc byl obdařen sklonem k neuvěřitelně pitomému rýpání, kterému říká humor. Matka tvrdí, že je v podstatě geniální, spolehlivý rodinný typ a velmi šarmantní gentleman. Pravděpodobně už ho adoptovala místo mě.

Ostatně matka kráčela hned za ním, držela klíče od auta způsobem, jako by to byl odjištěný granát, a neustále bedlivě monitorovala okolí.

Žena, která mě přivedla na svět, na první pohled nevypadá nijak zvlášť děsivě. Nicméně zdání klame. Měří sice stěží metr šedesát, ale její celkově neškodný vzhled je v podstatě jen zastírací manévr. Jedná se o vysoce inteligentní osobu se silnými autistickými rysy. Jejím životním mottem je, že vždycky je lepší dělat věci jako vždycky. I přes doktorát má potíže s pochopením primitivní techniky typu otvírák na konzervy. Vysoká míra konzervatismu způsobuje značnou nechuť k sebemenším změnám (například výměna přiděleného bankovního poradce vedla ke značnému nervovému vypětí). Permanentní úzkosti kompenzuje brakovými romantickými filmy, které údajně uklidňují. Její celoživotní láskou je český zpěvák Karel Gott.

Přivítala se se mnou poměrně stručně a hnala nás oba na parkoviště. U dveří z příletové haly mě zastavil stevard z letadla a mile se zeptal, jak dlouho se zdržím. Zamumlala jsem, že to snad ani radši nechci vědět.

Do auta jsem nastoupila se zápisníkem přitisknutým na prsou a trochu jsem zalitovala, že jsem si nekoupila větší. Prý si mám všechno zapisovat – tvrdí doktor Smith. Možná... Ale myslím, že tomu, co se tu děje, stejně neuvěřím...

Nízký Kloboučník je město, ve kterém žije asi pětadvacet tisíc lidí. Původně jich bylo víc, ale na konci volebního období se vždycky jedna místní část s železnou pravidelností odporoučí k čertu. Nebo alespoň tak to tvrdí otec. Město je plné důležitých historických památek, i když ne zas tak důležitých, jak si jeho vedení myslí. Pompézní cedule u vjezdu láká turisty na město baroka a renesance.

Když jsme míjeli onu ceduli, Marcel poznamenal, že by tam mělo stát spíš *Město kruhových objezdů*. Údajně je už vybudovali na všech dostupných křižovatkách, takže teď přecházejí na parkové cestičky. Namítla jsem, že bych chtěla vidět toho pitomce, co to vymyslel. Marcel řekl, ať počkám, než dojedeme domů, a můžu si ho prohlížet celý den. Asi naráží na mého otce. Jeho kariéra v komunální politice patrně začíná nést ovoce.

Matka nás požádala, ať oba zmlkne, jelikož ona se potřebuje soustředit na jízdu. Řízení je totiž vysoce nebezpečná činnost, která vyžaduje maximální možnou koncentraci. My mladí nejsme vůbec schopni docenit onu závažnost, která se s řízením auta pojí. Věřím tomu, že být to na ní, před čtyřicítkou by řidičák nikdo rozhodně nedostal. Přesto nechala Marcela řídit až na české hranice s vysvětlením, že se ve světě vyzná. Je naprostý vesnický balík, takže pochybuji. Já se k řízení nehrnula, ale stejně pochybuji, že bych byla matkou shledána kompetentní. Po výchovné lekci matka vysoce profesionálně vjela na poslední kruhový objezd.

Tím ovšem její dokonalá koncentrace bohužel vzala za své. Zhruba tři sta metrů od nás stálo na autobusové zastávce policejní auto. Matka zcela zpanikařila, jako by ji právě přistihli s kradenými diamanty. Čtyřikrát objela kruhový objezd s hysterickým mumláním:

„Oni mě zastaví. Já to vím. Oni mě určitě zastaví...“

Vzteklé troubení ostatních řidičů ji však nakonec přesvědčilo, aby se hrdinně postavila svému osudu. K zastávce dojela pokryta ledovým potem a obezřetně policisty monitorovala,

důmyslně skryta za volantem. Její temné proroctví se skutečně vyplnilo. Zastavili ji. Matka seděla jako zařezaná a evidentně netušila, co se životem. Jeden z policistů tázavě zaklepal na dveře.

Matka se pokusila otevřít okýnko... a zamkla nás v autě. Na druhý pokus již našla tlačítko s příslušnou funkcí, pouze příslušné okno se nacházelo na straně spolujezdce. V ten moment se rozhodla zcela změnit taktiku a otevřela dveře, aby vystoupila. Bohužel zakopla o práh a rozplácla se na silnici policistovi u nohou. Ten pohlédl na svého kolegu a telepaticky se shodli na tom, že jakákoli dechová zkouška je naprostou ztrátou času. Požádali o řidičský průkaz, který matka hledala zanedbatelných deset minut. Na otázky policistů ohledně auta odpovídala stereotypním:

„Nemám tušení...najdu vám doklady.“

Hlasová intonace by nezasvěcenému naznačila, že jí drží nabitou zbraň u hlavy. Doklady našla a policista pak nevěřícně zíral na to, že ta dáma nechápající účel kliky u dveří disponuje akademickým titulem. S odhodláním tuto záhadu vyřešit přikročil ke zkoušce alkoholu. Podal matce přístroj s náustkem. Ta ho nasála a vyplivla na zem. Policista ochotně přiskočil s náustkem náhradním. Na validní výsledek měření matce stačily pouhé tři pokusy. Nula na displeji byla pro strážce zákona bezprecedentním šokem. Viděla jsem je dokonce nedůvěřivě bouchat do přístroje.

Mamka nasedla do auta, omylem zatroubila, rozsvítila dálková světla, pokusila se rozjet na čtyřku a následně znovu nastartovala. Na policistovo: „Příjemnou cestu, paní doktorko,“ odpověděla roztržitým: „Dvakrát denně po jídle.“ Po rozjezdu

si oddechla, jako bychom právě o chlup unikli ozbrojené teroristické skupině. Marcel zrovna někomu vyprávěl do telefonu:

„Jo, jedeme. Tetu stavěli policajti. Ale zrovna nebyla opilá...“

Matka na něj cosi dotčeně zasyčela a vyčítavě prohlásila:

„Věděla jsem, že nemám nikam jezdit.“

Netušila jsem, že se budu muset omlouvat už za svůj příjezd zpátky do vlasti.

Docela jsem se těšila na svůj rodný dům v Bočníku. Tahle malá vesnička patří mezi těch několik městských částí Nížkého Klouboučnicku, které zatím nestihly vyhlásit nezávislost. Přestože se nachází jen několik kilometrů od své mateřské metropole, úředníci z radnice Bočník už roky ignorují tak vytrvale, že se z něj stalo cosi jako živý skanzen. A to i přesto, že otec stále slibuje, že „udělá pořádek“.

Nová vize našeho místostarosty je ovšem stále hudbou budounosti. Buď byl přehlasován, nebo mu úředníci naschvál házejí klacky pod nohy, čemuž se při jeho chování nelze příliš divit. Dokud nezačne být otec milejší, musíme si zřejmě vystačit se starým pořádkem.

Na místní poměry vlastně bydlíme v exkluzivní lokalitě. Hned naproti nám je hlavní kulturní centrum zahrnující MISTNI knihovnu (což doslova stojí na ceduli) a také klub seniorů, pověstný svými divokými večírky se slivovicí a vysoce uměleckým duem s přenosnými klávesami a dvacet let starým mikrofonom. Ve stejné budově ovšem najdete i dobrovolné hasiče, kteří jsou skutečně všestranní – dokonale vám vyčistí studnu, vystěhují sršně, co se nastěhovali bez nájemní smlouvy,

nebo uspořádají galavečer roku v podobě hasičského plesu. S ohněm jsem je viděla na vlastní oči manipulovat pouze jednou. V rámci exhibice měli hasit staré auto. Nepodařilo se jim ho ovšem zapálit.

Kromě využití v oblasti praktického a společenského života slouží náves také jako centrum náboženské – jakýsi Jeruzalém, kde se setkávají tři různá velká náboženství. V našem případě jde o katolíky, evangelíky a komunisty. První dvě skupiny tu mají vlastní kapličky, ta třetí pak osvětovou besedu (nebo aspoň cedule takto nadepsaná visí na budově Klubu důchodců).

Co tu ale nemáme, je hospoda. Skupince místních opilců tedy nezbyvá nic jiného než kempovat před obchodem. V postávání na čerstvém vzduchu ovšem vykazují překvapivou vytrvalost. Ono to totiž v mrazu nebo dešti asi nebude nic příjemného. Ani zdravého – nijak vysokého věku se tito pánové nedožívají a rok od roku jich ubývá.

Otci nejvíc leží na srdci absence chodníků. Tak nějak odmítá připustit, že se do Bočníku jednak nevejdou, jednak o ně místní obyvatelé nestojí. Osobně vidím největší problém jinde. Hlavní ulici lemuje potok, který má sice celkem hluboké koryto, nicméně se jedná v podstatě o náhražku vesnické kanalizace. Tu nám v Klouboučnicku zatím jaksi nepřiklepli.

Přes potok vedou k jednotlivým domům soukromé mosty, které spojují cestu s garážemi. My máme takové mosty dva – a oba děda považuje za posvátné. Nesmí se na nich parkovat, přestože dědovo auto garáž prakticky neopouští, a traduje se, že pěš by se správně měli přezout. Prateta kdysi navrhla tento most s dědou pohřbít, aby se z něj mohl těšit i po smrti.